

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

כ.

עין משפט
נר מצוה

לב א מ״ פ״ג מהלכות
 מקץ ממון הלכה ח
 סמך עשין ק״ט ט״ע ח״מ
 ב ס״א סוף ה׳
לג ב מ״ ט סוף ה׳ הלכה י
 ועי׳ צ״מ שם סוף סוף
 ט״ע ט״ס סוף ה׳
לד ד מ״ ט סוף ה׳ הלכה ד
 ועיין בהשגות ובמ״מ
 ט״ע ט״ס סוף ה׳
לה ה ס״ע סוף ה׳ הלכה
 ו לו ז מ״ ט סוף ה׳ הלכה ז
 ט״ע ט״ס סוף ה׳
לז ז ח ט מ״ ט סוף ה׳ הלכה
 ז ב ט סוף ה׳
 ט״ע ט״ס

רבינו חננאל (המשפּט)
 דר' דודא לא איפּשטא,
 דינע חקין דיקון חמני'.
 אכל כסות אד כולם
 משלם חצי נזק. חלקו רב
 חתומאל סביפא דמתני'
 רקנתא אכל ברשות הורא
 פטור. רב אמ' אכולה,
 פירות ירקות כסות וכלם
 פטור דינע שור, חכמים
 הרבים פטור. מאי טעמ',
 כי זה שהניח כליו וקסותו
 ברשות הרבים, שניה, אלא
 דרבי בני אדם הלוחם
 בדרבנים. באת הבהמה
 ושנית ואכלתן שלא דרך
 המותן, פטורה. ורשומאל
 אמ' אף כי שור ורגל פטור
 ברש' הרבי' אלא בפירות
 ירקוקת פטור שכן,
 אכלה כסות וכלם כקון
 יינעין ליה שהוא שינו
 וחובי ברשות הורא.
 ורשומאל (ל' בשומאל) ל'.
 עוד אלא ר' יוחנן קאי
 בותחא. ורבי' דרש לקש
 אף, אכר, ברצון חתוין
 אבל בשות פרות ברש'
 הרבי'. אחת רבוצה ואחת
 חתולה, ביטעם חתולה
 ברבוצה פטורה, רבועה
 בחתולה חיובי, קיימ'
 לן כותיה, דהא ר' יוחנן
 מודה ליה, ומפּשט', סתם
 אלא תרע אשכחיה

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקוֹל
 בְּרִישׁוֹ הָרִבִּי, וּמִצִּחוֹ
 וְהוֹמִית אֶת אֹמֵץ שִׁנְיָה,
 שִׁכְנוֹ לֹא יִנְיָ שִׁנְיָה.
 בְּחֵמָה לֹא אוֹרְחָה לִּמְרַבֵּץ
 בְּרִישׁוֹת הָרִבִּי. רַבֵּץ וּמִי,
 חֵמָה לִּבְרָחָה, מִחֵמָה אֵם
 בְּעִיטוֹת מִהֲלַכְתּוֹ בְּרִבְצוֹהָ
 דְּרִבְעִינִי לִמְרִי לִקְמוֹן.
 מִי וְאֵם דְּהֵמָה מִשְׁלַחַת
 מִה שִׁנְיָה. וְכֵמָה, רַבָּה
 דְּמִי עֵמִיר. תְּנִי
 חֻתְהִי, רַבֵּץ שְׁמֵעִי אֵם
 אֵינָה מִשְׁלַח אֵם דְּמִי
 עֵמִיר מְלֻבָּד. רַבָּה אֵם
 דְּמִי שְׁעוּרִין בִּזְלוֹ. תְּנִי
 חֻתְהִי בִּצְד מִשְׁלַחַת מִה
 שִׁנְיָה, אֲשֶׁלָּה קָב אוֹ כִּרִּים
 אֶת אֹמֵץ תְּנִינִי מִדְּמִים
 אֵלָּא אֵם מִכֵּמָה אִדָּם
 רֹצֵחַ הֶאֱחָלִיל לִבְחֹרֵם
 רַבֵּץ הָרִיאוּ לוֹ אֵם אֵפִי
 שְׁמֵעִי רִגְלִי, לִפְדֵּי אֶלֶּה
 אֲשֶׁנִּי אֵם רַבֵּץ עַל אֶלֶּה
 פְּטוֹר. יִירוּשְׁלַי מִי אֵם
 אֶלֶּה שְׁעוּרִין מִשְׁלַחַת
 חֻתְהִי, (וְכִין הָעִנְיָ) וּמִכֵּין
 דְּתִנְיָ כְּתִרְתּוֹ, וְרַבָּה
 מִי שְׁלֹרְבָה, אֵם לֵן
 חֻתְהִי. הֵא אֵם לֵן
 רַב חֲסָד לִמְיָ לֹא הוֹת
 מִי בְּאוֹרְחָה מִי, דְּרִבֵּץ
 שְׁמֵעִינִי לֵן חֻצֵּי לֵן
 קִימִי לֵאגְרָא וְנִבְרָא לֵא

מִתְגַּלְגַּל מהו. פ"ה דמספקא ליה אי צתר חכילה אולינן ואי צתר לקיחה וקשה דלקמן (דף כא:) גבי כלב שנטל חמררה והלך לגדיש פשיטא לן (ו) דאי אכליה בגדיש דעלמא דפטור ועוד דלשון מתגלגל לא משמע הכי ונראה לר"י כגון דקיימי פירות צרשות הינח ומגלגלי ואמו לרשות הרבים דאי לאו שצדמה מעבצתן צפיה ואכלתן ס"ה היה סופן להניח צרשות הרבים וקמבעיא ליה אי חשידי כמנחמים צרשות הרבים או לאו וקאמר ת"ש משוי מקצתו צפנים כו' מאי לאו צמתגלגל דאורחיה דמילתא קך היא צמקצתו מצפנים ומקצתו צמחון וקמני אכלה צפנים חייבת אע"פ שסופו להתגלגל בחון אס לא שאכלתן ואכלה צמחון פטורה תנא אגב רישא דמילתא דפשיטא היא חייבת על מה שצפנים חייבת פירוש על מה שראוי להיות צפנים שאין סופו להתגלגל צמחון חייבת ואיבעית אימא צפניהל דאפססתא שעליי ארזים וסד"א חיול צתר רוב עלה צפנים או בחון:

דמי כגון דקיימא
וקא מתגלגל ואתי
מאי ת"ש דרתי רבי
ומקצתו בחוץ אכלה
חוץ פטורה מאי לאו
מא אכלה על מה
מה שבחוץ פטורה
רבי חייא בפתילה
ות וכו' אהייא אמר
אכל חמושה ובא
שמואל אמר ולא שנו
כסות וכלים חייבת
להו ואזדא ריש לקיש
לקיש שתי פרות
בבוצה ואחת מהלכת
הה פמינה רבנא

ויוחנן אמר לא שנו אלא פירות וירקות אבל כסות
 יוהנן ליית ליה דריש לקיש אפילו בשתי פרות לא
 עבדי אינשי דמנחי גלימי ומתפחי אבל בהמה לאו
 שלמת [וכו']^א: וכמה רבא אמר דמי עמיר רבא אמר
 לא כוותיה דרבה תניא כוותיה דרבא תניא כוותיה
 דחי אמר אין משלמת^ב אלא דמי עמיר בלבד תניא
 משלמת מה שנהנית^ג כיצד אכלה קב או קביים
 הן אלא^ד אומדין כמה אדם רוצה להאכיל לבהמתו
 אינו רגיל^ה לפיכך אכלה הטון או דבר הרע לה פטורה
 חמא^ו: לא הוית נבן באורתא^ז בתחומא דאיבעיא לן
 י מילי מעלייתא א"ל הדר בחצר חבירו שלא מדעתו
 ו אין צריך היכי דמי אילימא בחצר דלא קיימא לאגרא
 זה לא נהנה וזה לא חסר אלא בחצר דקיימא לאגרא
 נהנה וזה חסר לא צריכא בחצר דלא קיימא לאגרא
 אי מצי אמר ליה מאי חסרתיך או דלמא מצי אמר

שערינן בדבר הראוי לה: אכלה חטים או כל דבר הרע ^{הא} לה. שמוכל לבא. ל"א בתחומא צביה המדרש. ראשון שמעתי: ה"ג
הנה וזה לא חסר. דלא עביד למיגר זה שדר באותה חצר אינו
אחר: זה לא נהנה. דהא שכיחי ליה בתים בחנם: וזה לא חסר.
לשכור בית אחר: וזה חסר. דחזרו קיימא להשכיר והוה מוגר
גנה וזה לא חסר: מאי חסרינן. הא בלאו הכי לא מוגרת:
הא

ההוא ברחא. עו: בקופלט. שקפטה ואלכה על זוארה שאין דרכה
בצב וטולדה דקרבן הוא ומייצת חצי נוק קאמר: כגון דקיימא עמיר
בזרשות הניוק. ובהמה ברשות הרבים ומגלגלת ואמי מרשות היחיד
לרשות הרבים: מאי. חבר אכילה אזלינן ופטורה או חבר דשקלה
ליה אזלינן ומייצת. והוא הדין גמי אי
בהמה ברשות הניוק ועמיר ברשות
הרבים וגילגלתו מרשות הרבים לרשות
החבר אי חבר אכילה אזלינן מייצת
ואי חבר דשקלה ליה אזלינן פטורה:
משני. קס"ד אמתחת מלאה שערין
ואכלה צפנים מייצת: מאי לאו.

כגון שאכלתו כולו והכי קאמר אכלתו בפנים כגון שגלגלה את כולו בפנים חייבת ויגלגלה לחוץ פטורה אלמא בשר אכילה אולנין: אימא אכלה על מה שזחוק פטורה. על מה שהיה מונח במחילה בחוק פטורה ועל המונח במחילה בפנים חייבת דבשר דשקלה ליה אולנין בין היא בפנים בין היא בחוק: ואיבעית אימא. לעולם כדקמני אכלתו בפנים חייבת על כולו אכלתו בחוק פטורה על כולו וכלא תפשוטו בדגלגול מתלה הוא דכי א"ר חייא בפחילה דאספספתא משוי של שחת שעליו ארוכין ורשאו אחד בפנים ורשאו אחד בחוק דכיון דהאי ירשא א"י גירי ליה איל איל בתריה כמאן דמנח כולו בחד דוכתא דמי הלכך אולנין בשר בזהמה כי קמיבעיא לן כגון שעורין דכוליה גרעין קאי בפנים או בחוק וכי אכלה האי לא

אחיל האי בתירה חי לא מגנלה
ליה: פטילה. על שם דארוך הוא
קרי ליה פטילה: אכולו. הא דקמי
מתניתין בזה"ר פטורה אכולו קאי
ואפילו אכסות וכלים דשניי הוה
ותולדה דקרי: כל המשה. כגון זה
שהניח כסותו וכליו בזה"ר: ובה אחר
ושינה בו. כגון זו שאכלתו: בעטה
מהלכס ברכוזה פטורה. ואף על גב
דברה"ר חייבם הכא פטורה לכל
המשה כגון זו שברכה בזה"ר ובה
אחר כו': מהפחי. עומדין לפוש:
בהמה לאו אורחה. לרצוך: דמי עמיר.
שאי אכלה שעורין כדי שציעמה
איו משלם לו אלא דמיס שהיה צריך
ליתן בקשין ובתנן להאכילה דאמר
ליה אי אפשי להאכילה שעורין אלא
קשין ובתנן: דמי שעורין בוזל. כפי
שהיה צריך ליקח שעורין למאכלה אם
היה רוצה להאכילה שעורין ולא יתן
לו כשער שבזק דלמא איהו לא
מאכיל לה שעורין אלא בוזל יתן
דאמרין בפרק מי שמת (ב"ב קמו):
וכל זוח חשי ברצבד דנקי דהיינו
שני שליש הדמים: אע"פ שאינו
רגיל. להאכילה שעורין אלא
עמיר משלם לו דמי שעורין כפי מה

שאלה: אחר רגיל ליתן לזהממו קב או קציט: לפיכך. מיון
ללא נהגית פטורה ברשות הרבים: בסחומא. לא היית קרוב אל
אוי נימא בחצר דלא קיימא לאגרא וגבא דלא עיזד למיגר: זה לא
עשוי לשכור חצרות לפי שמצויין לו בתים להשאיל או יס לו צי
דהא לא קיימא לאגרא ופשיטא דפטור: זה נהנה. שהרי היה
לאחרני: דלא קיימא לאגרא וגבא דעיזד למיגר. דהוה ליה ז

(א) [לָקַחְתָּ כֹּהֵן:] (צ) גִּי
 הַרְחֵם־ס' וְהִרְאֵנוּ־ד וְשֹׁאֵר
 פְּסוּקִים אִיכָלָה בְּגוֹן
 דַּקִּימָה בְּרוּשׁוֹת הַיּוֹד וְקָא
 וְעַשְׂגָּ (ג) וְחִמִּי מִרְרָה־י לְרֵהִי
 [לָקַחְתָּ כֹּהֵן:] (ד) [לְדָ:]
 [לָקַחְתָּ קִיץ־ב צִמ־מִד:]
 צִי־קִמֹּ: כְּמִטּוֹת [לֵד:]
 (ו) [מִוִּסֵּף:] פִּיֵּל־י צִי־ב
 נֶאֱחָ־ח [פִּי־ב צִיֵּת הַמִּדְרָשׁ
 שֶׁשֶּׁאֵל חֲתוּמָה שֶׁל מִזְרֵה
 כִּי־הָאֵל צִעֲרוּ־י] (ט) [לְקַבֵּל
 כֶּהֱנָה]

גליון הש"ס
גמ' לא הוית גבן
באורתא. זכמים דף ב
מ"ב:

הגהות הגר"א
 [א] תוס' ד"ה זה אין כו'
 אפי' בחצר כו'. נ"ב חבל
 הרי"ף וס"פ כתבו דכה"ג
 חייב וערא"ש:

מוסף רש"י
בעטה מהלכת ברבוצה
פטורה. דלא היה לה
לכיון צה"ר וכל המונה
ובא אחר ושינה צו פטור
(לקמן כד:). בתחומא.
במי מדרשות שלהן צוק
התמוס היה כדי שיוכלו לברך
שם צננת מן העיירות
שמסביב (רשב"ם ב"ב נא:).

רבינו חננאל
 ההוא ברחא, פי אל
 שיעי עזים, דחוא
 לפתא ארמא דדנא
 סרין סליק אכל לפתא
 ותבריה לדנא, חיביבא
 ליה ודירוריה נוק שמי
 טמא, כיון דארוחיה לוכל
 ארוח נמי לטריכי
 ולטומא, אמר
 אילפא
 בהמה ברשות הרבים,
 פטשה צורא ואכלא עמי
 חייבא חייבא. אמר
 טמא, גבי חכרתא חוצר
 הנוק דמי. ומה מסיעא
 גבי חכרתא חייבא. אמר
 ודנא, ונחתא. אמר
 ר' הושעיה בהמה ברשות
 הרבים, הלכא
 ואכלא, דארוחיה הוא וכן
 ברשות הרבים פטורה.
 עמדה ואכלא, חיביבא
 ותרביצא חייבא בקצפת
 ואוכלתא חייבא בגבול
 שאינו משוק ברשות
 הרבים, שאינה יכולה
 לוכל כשהיא מלכת,
 וכיון של שומרה בעלה
 קוצצה ואכלא [חייבת].
 אבל אם היה נמוך,
 קוצצה עמדה ואכלא פטורה
 ודחינה ארוחיה. בעי ר' כנון
 פתא מתגלגל מיהו. וכן
 דקאי ברשות היחיד וקא
 מתגלגל ואח"כ חידוש
 הרבים לקרש היחיד מאי
 חייבא? ודאמר ר' אבהו
 פטורא אולתין פטור,
 או בטר הויקא חייב.
 ור' דהני ר' חייא שמר
 מקצתו בפניו ומקצתו
 בחצונו כו', ודחי' לה
 ומתריצין לה הכי אמרי
 על מה שבפניו חייב
 על מה שבחצונו פטורה.
 ואינא עייתא פתילה דא
 גשולא בפניו פתילה דא

(א) ע"י לקמן דף לב. דכתב רבינו ישע' אומרים כיון דרצא בתרא הוא הלכתא כוותיה.